

DE HOND

Canis lupus familiaris

1. ALGEMEEN

Honden en katten blijven in België de populairste huisdieren. In 2014 leefden er in de Belgische gezinnen in totaal 1,5 miljoen honden.

De Internationale Kynologische Federatie (FCI) erkent 341 rassen!

Momenteel worden rassen op basis van de aanleg voor werk, het karakter en de lichaamsbouw onderverdeeld in 10 groepen bestaande uit:

Groep 1: Herdershonden en veedrijvers (behalve de Zwitserse Sennenhond)

Groep 2: Honden van het type Pinschers en Schnauzers, Molossers, berg- en sennenhonden en andere rassen

Groep 3: Terriërs

Groep 4: Teckels

Groep 5: Honden van het Spits- en Oertype

Groep 6: Lopende honden, Zweethonden en aanverwante rassen

Groep 7: Staande honden

Groep 8: Retrievers - Opstoothonden - Waterhonden

Groep 9: Sier- en gezelschapshonden

Groep 10: Windhonden

Men kan de rassen ook indelen naargelang de functie/ taak die de hond in het gezin moet vervullen: er bestaan werkhonden, sporthonden, wedstrijdshonden en gezelschapshonden.

Denk dus even na over het ras van uw keuze en laat u begeleiden door de dierenarts, die u specifieke informatie kan bezorgen over het gedrag en de noden van de hond. Van zijn voorouder, de wolf, erfde de hond zijn potentieel jachtinstinct en zijn roedelinstant. Bovendien is de hond een vrij actief dier en kan hij moeilijk lang alleen zijn. Als hond en eigenaar het niet goed met elkaar kunnen vinden, wordt het dier vaak naar het asiel gebracht of krijgt het een spuitje. Wanneer u een hond in huis haalt, moet u kennis hebben van alle aspecten van de verantwoordelijkheid, u gaat die aan voor een 10-tal jaren. De gemiddelde levensverwachting van een hond verschilt naargelang de lichaamsbouw en het ras. Kleine en middelgrote rassen leven meestal langer (gemiddeld 12 jaar) dan grote rassen (gemiddeld 8 jaar).

2. HUISVESTING

De keuze voor een bepaald ras moet ook passen bij uw levensstijl (flat of huis met tuin, sportief of lui type, werkhond of gezinshond,...). Sommige rassen kunnen zich aan verschillende leefomstandigheden aanpassen, **voor anderen is een dagelijkse mentale activiteit vereist**. Hun behoefte aan beweging moet hoe dan ook worden voldaan. Zitten honden een deel van de dag binnen, dan is de inrichting van hun verblijfplaats cruciaal voor hun welzijn:

- ✓ Een **rustzone**, waar de hond zich, als hij dat wil, kan afzonderen (mand met kussen, een bench met open deurtje,...). Scheid deze zone van uw eigen rustzone (bed, sofa,...) om latere conflicten te vermijden.

- ✓ Een **eetzone** met een permanente toegang tot **water** uit de buurt van de plaats waar het baasje eet.
- ✓ Een bepaalde **grondoppervlakte** binnenshuis en **toegang tot een omheinde buitenplaats** zijn wenselijk.
- ✓ **Speeltjes** die de hond toelaten zijn natuurlijk kauwgedrag te vertonen.
- ✓ Indien u de hond thuis niet kan laten buiten lopen, moet u hem **minimaal drie keer per dag uitlaten**, zodat hij voldoende beweging krijgt en geregeld zijn behoeften kan doen.

De hond vergt een dagelijkse fysieke activiteit (wandelen, spelen werken,...). Vraag advies aan uw dierenarts omtrent het ras en het aangeraden type van beweging. De behoefte aan beweging varieert in intensiteit en duur naargelang het ras, de leeftijd en het individu (medische voorgeschiedenis). Honden werden geselecteerd om met de mens samen te werken. Omwille van die interactie heeft hij nood aan een dagelijkse activiteit MET zijn baasje. Het volstaat niet om hem buiten alleen te laten loslopen. Er bestaan heel wat verschillende mogelijkheden om als baasje samen met uw hond actief te zijn (zie lijst verderop).

Het is noodzakelijk om de hond geleidelijk op te voeren vanaf de leeftijd van 2 maanden. Hondenscholen organiseren socialisatielessen voor pups waar ze leren omgaan met andere honden en waar ook de basisbevelen (zitten, liggen, blijven, aan de leiband lopen,...) worden aangeleerd. Daarna kan er overgeschakeld worden naar complexere bevelen met het oog op het beoefenen van een hondensport of het uitoefenen van bepaalde taken. Doorgaans kan de hond vanaf 5 tot 6 maanden intensere trainingen aan. Hou rekening met het temperament van uw hond. Ook hierover is geregeld advies van een dierenarts en de begeleiding door een hondeninstructeur essentieel, zeker als het uw eerste hond is.

3. VERZORGING

Naargelang het ras en de lengte of het type van zijn haren, zijn bepaalde zorgen op regelmatige basis nodig:

- ✓ Minimaal één keer per week borstelen is noodzakelijk bij rassen met een lange of halflange vacht. Er bestaan verschillende types van borstels en kammen waarmee u de dode haren kan verwijderen. Indien nodig kan u de hond wassen, rekening houdend met het ras en de activiteiten van uw hond. Te frequent wassen kan namelijk de huid gevoelig maken voor medische aandoeningen.
 - Was hem met lauw water en een specifieke hondenshampoo. U kan hem daarna droogwrijven met een handdoek. Als de hond geen schrik heeft van het geluid en de luchtverplaatsing kan u ook de haardroger gebruiken. Hou deze wel op veilige afstand van de huid van de hond om brandwonden te voorkomen!
- ✓ Sommige rassen moeten geknipt of getrimd worden (rassen met lange of harde haren, bijvoorbeeld). Hiervoor vraagt u het best advies aan een professioneel hondenkapsalon.
- ✓ Besteed specifieke aandacht aan de **oren** van uw hond. U kan ze regelmatig schoonmaken met een speciale oorreiniger. Hoe, met welk product en hoe vaak kan u navragen bij uw dierenarts (gebruik geen oorstaafjes!). Bij sommige rassen moeten de haartjes uit de gehoorgang worden weggehaald om het risico op oorontstekingen te verkleinen.
- ✓ Indien nodig kan u de nagels knippen met een nagelschaartje (knip enkel daar waar er geen bloedvat loopt!). Bij honden die onvoldoende bewegen of enkel op gras lopen is dit soms noodzakelijk.
- ✓ Laat de tanden en mond van uw hond minstens één keer per jaar controleren. Naargelang de leeftijd, voeding en erfelijk belasting (melktanden die niet wisselen, vooruitstekende kin bij

honden met afgeplatte snuit, ontwikkeling van tandsteen, aantasting van het tandvlees,...) kunnen zich een aantal problemen veroorzaken. Volg de adviezen van uw dierenarts op om deze zo veel mogelijk te voorkomen. Geef hem, bijvoorbeeld, kauwreepjes of brokjes die de mond- en tandhygiëne van uw hond op peil houden. U kan uw hond zelfs trainen om zijn tanden te laten poetsen (met een specifieke hondentandenborstel). Om dit zo vlot mogelijk te laten verlopen, kan u hiermee starten vanaf 2 maanden ouderdom.

- ✓ Ook het lichaamsgewicht van uw hond is een belangrijke parameter om in de gaten te houden. Overgewicht kan immers bepaalde klachten (hart, diabetes, gewrichten,...) veroorzaken. Na sterilisatie moet u extra opletten. De meeste honden worden daarna zwaarder. U kan het gewicht van uw hond laten opvolgen door uw dierenarts. U kan er terecht voor advies, gespecialiseerde voeding en ... een weegschaal!

Preventief moet u tijdens de hele levensduur van uw hond een aantal zorgen toedienen:

- **Vaccineren:** volgens een door de dierenarts vooropgesteld protocol (eerste vaccin vanaf de leeftijd van 2 maanden, daarna herhalingsvaccins en dan meestal 1 keer per jaar)
- **Ontwormen:** minstens 2 keer per jaar bij volwassen honden (de frequentie hangt af van de levensstijl van het dier). Laat een pup ontwormen zodra u hem in huis haalt en daarna nog een aantal keer tot hij 1 jaar oud is (raadpleeg uw dierenarts voor meer informatie).
- **Behandeling tegen externe parasieten (vlo, teek mug, vlieg, ..)** (naargelang het seizoen en de geografisch plaats waar u woont)

4. VOEDING

De hond is een **carnivoor** met een aanzienlijke behoefte aan dierlijke eiwitten. Om uw hond alles te geven wat hij nodig heeft, raden we u uiteraard een **complete en evenwichtige kwaliteitsvoeding** aan. Kwalitatief droogvoer of natte voeding werden speciaal ontwikkeld om op de specifieke behoeften van honden in te spelen. Deze voeding werd afgestemd op de leeftijdscategorie en het lichaamsgewicht van uw hond (in de groei, volwassen, bejaard,...) en houdt ook rekening met diens fysiologische toestand (drachtig, zogend, gesteriliseerd), de graad van activiteit of rasgebonden noden. Sommige baasjes bereiden het eten van hun huisdier liever zelf op basis van verse of rauwe ingrediënten (huishoudelijk rantsoen). In dat geval kan u zich beter door uw dierenarts laten adviseren. Een onevenwicht in bepaalde bestanddelen kan soms leiden tot onomkeerbare klachten. Voor het welzijn van uw hond is het trouwens essentieel dat deze **de hele dag toegang heeft tot water**. Afhankelijk van het ras (de lichaamsbouw van uw hond) kan u zijn dagelijkse portie in twee keer ('s ochtends en 's avonds) opdienen. Pups en kleine rassen eten soms tot drie keer per dag. Houd de totale dagelijkse dosis in de gaten (op advies van uw dierenarts en volgens de aanwijzingen van de voedingsfabrikant). Dit betekent dat uw hond slechts de vermelde hoeveelheid mag eten als u wil voorkomen dat hij te zwaar wordt (vul zijn eetkom dus niet steeds bij). Geef nooit eten aan tafel. We geven graag mee dat grote rassen met een diepe borstkas, zoals de Duitse Dog, aanleg hebben tot maagtorsie's. Deze worden veroorzaakt door een te grote hoeveelheid voedsel in één keer op te nemen en overdreven beweging vlak na de maaltijd. Een maagtorsie is een medisch noodgeval waarbij de dierenarts onmiddellijk moet ingrijpen. Raadpleeg uw dierenarts voor meer informatie.

Sommige stoffen zijn giftig voor honden. Zo is het geen goed idee om hen chocolade, druiven (pitten), uien, avocado e.a. te geven.

5. OPVOEDING EN HANDELBAARHEID

Over het algemeen is de hond een roedeldier dat het gezelschap van bekende mensen (eigenaar, gezinsleden) op prijs stelt. Toch is een degelijke socialisatie vanaf de leeftijd van 2 maanden noodzakelijk. Dat is vaak de speenleeftijd en het moment waarop mensen een hond in huis halen. U moet de hond dan ook laten wennen aan de aanwezigheid van andere huisdieren (met name katten, als u wil dat ze voortaan vreedzaam samenleven) en andere mensen (kinderen van verschillende leeftijden, mensen in uniform, mensen met een beperking,...). Dit gebeurt pas goed als de hond in die situatie geen extra stress heeft.

Honden houden van regelmaat in de dagindeling. Geef uw hond op vaste tijdstippen te eten en gun hem minstens één keer per dag lichaamsbeweging in uw gezelschap.

Al vanaf de leeftijd van 2 maand moet u uw hond de eerste, eenvoudige bevelen (zitten, liggen, blijven,...) aanleren. Hierdoor krijgt u controle over uw hond. Zodra uw hond de nodige beschermende vaccins kreeg, kan u dezelfde bevelen in het verkeer aanleren. Leer hem zeker ook rustig aan de leiband te lopen en maak hem, bijvoorbeeld, duidelijk dat hij moet gaan zitten vóór u samen de straat oversteekt. Vraag hulp en advies aan uw dierenarts of een hondeninstructeur.

Om uw hond onder controle te houden, heeft u doorgaans een leiband, een halsband of een harnas nodig. Er bestaan verschillende soorten halsbanden. Stem uw keuze af op uw hond en zijn karakter (halsband in nylon of leder, met metalen schakels, slipketting of niet,...). Het opbouwen van een vertrouwensrelatie met uw hond door hem te trainen via beloning geeft meer voldoening dan het gebruik van fysieke straffen, zoals hard trekken aan de halsband.

Leer de lichaamstaal (kop, romp, staart, tanden en houding) van uw hond interpreteren om de emotionele signalen van uw huisdier in bepaalde situaties te kunnen begrijpen. Zo kan u merken of een situatie hem stress bezorgt en kan u ingrijpen vóór uw hond het te moeilijk krijgt. Stress en angst kunnen immers leiden tot agressie (grommen, bijten,...). In sommige gevallen is stress niet helemaal te vermijden. Ken de situaties waarin dit bij uw hond voor komt (bijvoorbeeld tijdens een bezoek aan de dierenarts) en neem dan de nodige voorzorgsmaatregelen, zoals het dragen van een muilband. Laat uw hond nooit lang een muilband dragen, want dat is niet comfortabel. Er bestaan verschillende types muilbanden: met sommige kan de hond nog drinken.

Wilt u uw hond meenemen in de auto? Zet hem in de koffer achter een hondenrek of in een gesloten transportkooi. Er bestaan ook harnassen die u aan de autogordel kan bevestigen. Neem de nodige voorzorgen om te voorkomen dat uw hond na een aanrijding gewond raakt. Let op: honden zijn uitermate gevoelig aan hoge temperaturen in de auto en kunnen snel sterven ten gevolge van oververhitting. Laat uw hond bij warm weer nooit alleen in de auto achter, zelfs niet voor even!

Zindelijkheidstraining kan bij honden behoorlijk wat tijd in beslag nemen. Vanaf de leeftijd van 3 maand kan de hond zich 8 u ophouden. U moet inspelen op de signalen die de hond u geeft (aan de deur staan, krabben of blaffen), waarmee hij verzoekt om toegang te krijgen tot buiten. Gemiddeld zijn honden dag en nacht zindelijk rond de leeftijd van 6 maanden. De zindelijkheidstraining gaat ongetwijfeld sneller als u vaak bij uw hond bent en deze makkelijk naar buiten kan. Beloon hem telkens het goed gaat! Zindelijkheid is erg belangrijk. Vraag zeker raad aan uw dierenarts. Een hond opvoeden, is sowieso een kwestie van training en belonen. De zachte aanpak levert uitstekende resultaten op.

6. INTERSPECIFIEKE EN INTRASPECIFIEKE RELATIE

Sommige hondeneigenaars hebben al andere huisdieren wanneer hun nieuwe metgezel arriveert. Het ligt voor de hand dat een goede verstandhouding tussen alle dieren in huis essentieel is voor het comfort en de veiligheid van de eigenaars, hun naasten én de dieren zelf.

Houd rekening met verschillende parameters.

- Zijn de aanwezige dieren ook honden?

In dit geval moet u hun individueel karakter en hun geslacht (reu of teef, al dan niet gesteriliseerd) beoordelen om te kunnen inschatten of uw nieuwe huisgenoot zal aanvaard worden. Sommige rassen of individuen leven makkelijk in groep, andere gaan vaker de confrontatie aan met soortgenoten. Zorg er ook voor dat ze elkaar niet ongewenst drachtig kunnen maken.

- Behoren de reeds aanwezige huisdieren tot andere diersoorten (kat, konijn)?

Is dat het geval, zal het vlot samenleven ook afhangen van de leeftijd waarop u de hond in huis haalt. Een jonge hond is makkelijker te integreren (socialiseren) in een heterogene groep van diersoorten die de hond soms als 'prooien' beschouwt. Vanuit dat oogpunt moet de opvoeding van de hond nauwgezet worden opgevolgd.

Aangezien de omstandigheden heel uiteenlopend kunnen zijn, raden we u ten stelligste aan met uw dierenarts te overleggen vóór de komst van een nieuw huisdier. Overleg zodat hij u een individueel advies kan geven over de raskeuze op basis van uw specifieke situatie/levensstijl.

7. HAALBARE SPORTEN EN HOBBY'S, SAMEN MET UW HOND

7.1. AGILITY

In deze educatieve hondensport moet uw hond zonder leiband of halsband een hindernissenparcours afwerken. Als eigenaar stuurt u de hond en moedigt u hem aan om ervoor te zorgen dat hij alle hindernissen in de juiste volgorde neemt.

7.2. GEHOORZAAMHEID

De verschillende oefeningen moeten perfect worden uitgevoerd, in harmonie en in samenspraak met het baasje. Alles draait om de mate waarin uw hond het leuk vindt om opdrachten uit te voeren.

7.3. DOGGYDANCE

Doggydance is een hondensport waarin baasje en hond samen een choreografie afwerken op muziek. De hondensport is rechtstreeks afgeleid van de klassieke 'gehoorzaamheid', waaraan ludieke routines werden toegevoegd. Daarbij is het vooral de bedoeling aan te tonen dat hond en eigenaar een sterke band hebben.

7.4. FLYBALL

Flyball is een ploegsport waarbij 4 honden om de beurt in de richting lopen van een ballonkanon en onderweg over hordes springen. De honden moeten de bal vangen en zo snel mogelijk bij hun baasje brengen door opnieuw over de hordes te springen.

7.5. FRISBEE

Frisbee is een hondensport die de natuurlijke vaardigheden van honden benut en toelaat te werken aan hun snelheid en precisie. De eigenaar gooit een frisbee en de hond tracht die te vangen vóór die de grond raakt. Hij brengt de gooischijf ook weer terug naar het baasje.

7.6. SPEURWERK / DETECTIEWERK

De proeven en wedstrijden in speurwerk benutten vooral de goed ontwikkelde reukzin van honden. De bedoeling is dat ze een individu of een voorwerp opsporen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen 'warme' sporen (die worden uitgezet en meteen door de hond worden gevolgd) en 'koude' sporen (die minimaal 1 uur vóór de hond in actie schiet worden uitgezet). U kan in uw vrije tijd aan speurwedstrijden deelnemen Professionals zoals de politie en de brandweer zetten ook speurhonden in maar in reële omstandigheden.

7.7. TRUFFELJACHT

De truffeljacht is een heel specifieke en vrij weinig beoefende hondensport, waarbij de hond truffels mag uitgraven.

De meeste fans van deze sport treffen we aan in streken waar truffels te vinden zijn.

7.8. VEEDRIJVEN

In de praktijk worden hierbij kuddes (van schapen of runderen, naargelang het ras van de hond) in weiden gehoed. Onze voorouders zetten al honden in om de kudde bij elkaar te houden. Stilaan wordt de sport weer populair. De hond (vaak een bordercollie) moet zijn natuurlijke vaardigheden (interesse in schapen zonder ze te willen aanvallen, in acht nemen van afstanden, innemen van verschillende posities tijdens het werk, gedoseerd bijten en blaffen, feilloze gehoorzaamheid,...) demonstreren en een specifieke opleiding volgen om mooie resultaten te kunnen neerzetten.

7.9. WATERWERK

De hondensport benut heel wat talenten van honden (volharding, koude trotseren, intelligentie,...). De hond traint om verschillende oefeningen te kunnen uitvoeren: zijn eigenaar of een slachtoffer bij de polsen uit het water halen, een defecte boot weer naar het strand brengen, een surfer in gevaar in veiligheid brengen, een reddingsboei naar een slachtoffer brengen, enz.

7.10. LURE COURSING

Tijdens die 'achtervolging op zicht' jagen windhonden (uit de 10de groep) op kunsthazen. In tegenstelling tot racing in een canidroom, vindt die jacht plaats op een natuurlijk terrein en wordt de jacht op hazen nagebootst, inclusief obstakels, begroeiing en hoogteverschillen. Vooral het loopvermogen van windhonden wordt hierbij getest.

7.11. PAKWERK

Pakwerk kan uitsluitend door evenwichtige honden én eigenaars worden beoefend. Bepaalde rassen (voornamelijk herdershonden en waakhonden) hebben de noodzakelijke vaardigheden. Opgepast sommige vaardigheden die worden aangescherpt, kunnen in andere omstandigheden gevaarlijk blijken bij honden die niet perfect onder controle te houden zijn. De hondenbrigades bij de politie en ordediensten beoefenen pakwerk in een professionele context.

8. VOORTPLANTING

De potentiële voortplanting is zeker een aspect om over na te denken.

- De eerste loopsheid vindt gemiddeld plaats op de leeftijd van 6 maanden (in functie van de grootte van het ras), daarna min of meer 1 tot 2 keer per jaar, naargelang het ras van de teef.
- De duur van de dracht bedraagt 2 maanden
- Er kunnen tot 9 pups geworpen worden. In uitzonderlijke gevallen zelfs nog meer.
- Gedragsveranderingen tijdens de loopsheid zijn: een grotere vulva, bloedverlies langs de vulva, drukker gedrag, interesse in reuen en neiging tot gemeenschap.
- Niet-gesteriliseerde reuen vertonen uitgesproken markeergedrag: ze plassen terwijl ze de achterpoot optrekken.
- Vanaf de leeftijd van 6 maanden kunnen reuen en teven gesteriliseerd/ gecastreerd worden als u geen jongen wil. Chirurgische sterilisatie is het meest aangewezen. Door sterilisatie kunnen bepaalde ziektes (borstkanker, baarmoederinfectie, prostaatkanker, ...) worden voorkomen.
- Wilt u graag een nestje? Wacht tot de teef minstens twee jaar oud is. Is ze al ouder dan 8 jaar, vraag dan advies aan uw dierenarts. Let op: sommige rassen hebben het moeilijker om jongen te werpen (rassen met een afgeplatte snuit, bijvoorbeeld).
- Zorg voor een rustige, warme en veilige plek om te werpen (ruime mand of afgebakende zone met veilige begrenzingen). Geef de moeder zolang ze haar jongen zoogt zo veel kwalitatieve voeding en water als ze zelf wil. Er bestaat specifieke voeding voor zogende teven. Rond de 7de à 8ste week worden de pups gespeend: voorzie aangepaste overgangsvoeding. In de eerste levensmaand van de pups houdt de moeder het 'nest' schoon. Daarna moet u het zelf geregeld schoonmaken. De zindelijkheidstraining voor de pups kan starten zodra ze zich zelfstandig verplaatsen, dus vanaf 6 weken ouderdom. Een eerste bezoekje aan de dierenarts plant u in rond de 2de levensmaand (of vroeger indien nodig).

9. ZIEKTES EN AANDOENINGEN

Onderstaande lijst is niet exhaustief. Raadpleeg uw dierenarts voor meer informatie en advies rond preventie en behandeling.

Laat uw hond op regelmatige basis vaccineren. Zo beschermt u hem tegen ziektes die zware ongemakken of zelfs de dood kunnen veroorzaken. **Ziektes waartegen u kan vaccineren:**

- Ziekte van Carré
- Virale hepatitis
- Parvovirose
- Kennelhoest
- Leptospirose
- Rabiës

Parasieten: U beschermt uw hond en uzelf het best door hem geregeld te ontwormen en te behandelen tegen externe parasieten

- **Gastro-intestinale parasieten** (Platwormen en rondwormen, protozoën)
- **Ectoparasieten** (vlooien, teken, mijten,...)

Reist u naar het buitenland (met name naar warme landen)? Houd rekening met andere mogelijke ziekten en raadpleeg uw dierenarts enkele maanden vóór uw vertrek.

Obesitas: Gesteriliseerde honden en honden die weinig buiten komen, hebben de neiging tot verdikken. Het is dan ook belangrijk hun porties aan te passen met caloriearme voeding en hen regelmatig te doen bewegen.

Periodontitis: Dit probleem met het gebit en het tandvlees is het gevolg van een overdreven afzetting van tandsteen en de ontwikkeling van infecties die ertoe kunnen leiden dat het tandvlees helemaal terugwijkt. U kan veel problemen voorkomen dankzij droogvoer welke de tanden mee schoon houdt én een jaarlijkse controle bij uw dierenarts. Ook het gebruik van kauwstrips en een tandenborstel zullen de opbouw van tandsteen remmen.

Ouderdomsziekten: Vanaf een bepaalde ouderdom is het aangewezen om het bloed van uw hond te laten analyseren om een gezondheidsbalans op te maken. Zo kunnen bepaalde symptomen worden voorkomen of vroegtijdig worden behandeld. Daardoor verhogen het comfort en de levensverwachting van uw hond.

Otitis en atopie: Sommige rassen of individuen zijn gevoelig voor oorontstekingen of de ontwikkeling van allergieën (bijvoorbeeld aan vlooiënbeten) in de loop van hun leven. Een regelmatige opvolging én preventie (oorhygiëne, behandelingen tegen externe parasieten,...) op regelmatige basis zullen door uw dierenarts worden aangeraden.

Rasgebonden ziekten: Sommige rassen ontwikkelen ziekten of gevoeligheden door selecties in de bloedlijn. Verzamel informatie rond het ras van uw keuze. Ga na welke maatregelen de kweker heeft genomen om aandoeningen uit te sluiten. Fokhonden moeten vóór de paartijd worden getest om de overdracht van erfelijke aandoeningen op eventuele pups te voorkomen. Heupdysplasie, aangeboren doofheid, hart- en oogproblemen zijn slechts enkele voorbeelden.

10. BELANGRIJKE SIGNALLEN

Hieronder een lijstje met belangrijke signalen die u als eigenaar goed in de gaten moet houden. Die signalen kunnen immers wijzen op problemen met de gezondheid of het welzijn van uw hond en geven aan dat een bezoek aan de dierenarts zich opdringt.

- Signalen van algemene gezondheidsproblemen:
 - Onverklaarbaar Gewichtsverlies of gewichtstoename
 - Wisselende eetlust
 - Hyperthermie (koorts)
 - Verminderde activiteit, sneller moe
 - Diarree, braken
 - Abnormaal veel drinken
 - Duidelijk opgezwollen buik
 - Plasproblemen (bloed in de urine, niet kunnen plassen of te vaak plassen)
 - Ademhalingsmoeilijkheden (tranende ogen, hoesten, niezen)
 - Doffe vacht, wondjes of overdreven krabben
 - U heeft een knobbel gevoeld

- Signalen van stress of pijn:
 - Houding met een bolle rug
 - Verminderde mobiliteit (vb opspringen)/ manken
 - Zich verbergen
 - Janken
 - Ongebruikelijk agressieve reacties
 - Geen reactie op gebruikelijke stimuli

11. WETGEVING

- Wet van 14/08/1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren
- Verplichte identificatie door chip en registratie in de databank : Koninklijk besluit van 25/04/2014 betreffende de identificatie en registratie van honden)
- Mijn huisdier op reis:
 - Raadpleeg de website <http://www.health.belgium.be/nl/dieren-en-planten/dieren/houden-en-verkeer-van-dieren/reizen-met-gezelschapsdieren>
 - Raadpleeg de dierenarts tijdig vóór u vertrekt.
 - Win informatie in bij het consulaat in het land van bestemming.
 - Identificatie van uw huisdier met een chip, een Europees paspoort en de wettelijke vaccinaties (hondsdolheid): raadpleeg een dierenarts zodra u een hond in huis haalt.
- Koninklijk besluit van 27/04/2007 houdende erkenningsvoorwaarden voor inrichtingen voor dieren en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren

12. DOELGROEP EN RASKEUZE

Als dier is de hond afhankelijk van uw aanwezigheid. Het is dan ook een huisdier waaraan u DAGELIJKS (voeding, uitlaten, beweging,...) aandacht moet besteden en dat specifieke kennis vereist, o.a. i.v.m. de opvoeding. Minimaal één keer per jaar moet u bij de dierenarts langsgaan.

U moet zich bovendien houden aan enkele basisregels qua hygiëne en preventie (ontworming, behandeling tegen externe parasieten, vaccinaties) om te voorkomen dat bepaalde ziekten op mensen zouden worden overgedragen.

Wees vooral voorzichtig

- met kinderen: leer hen de hond begrijpen, om bijtincidenten te voorkomen. Ouders moeten beseffen dat **voortdurend toezicht** aangewezen is wanneer kinderen en honden met elkaar in contact komen. Zo kan u voorkomen dat onaangepast gedrag van kinderen ongevallen uitlokt.
- Sommige mensen kunnen in het bijzijn van honden allergieën ontwikkelen.
- Mensen met een verzwakt immuunsysteem kunnen vatbaarder zijn voor sommige ziekten.

Het is dan ook belangrijk om en een dierenarts en eventueel dokter te raadplegen vóór u een hond in huis haalt.

Denk ook goed na over welk ras u kiest en houd daarbij rekening met uw levensstijl, de aan- of afwezigheid van kinderen en de activiteiten die u samen met uw hond wil gaan beoefenen. Hondenrassen worden ingedeeld in 10 groepen (Internationale Kynologische Federatie, cf. eerder in dit document), op basis van hun vermogen om in het gezelschap van mensen opdrachten uit te voeren. De jarenlange selecties hebben het karakter, de fysiek en de uithouding van verschillende hondenrassen mee gevormd. Verzamel informatie en vraag raad, want wie een hond in huis haalt, draagt voor minstens een tiental jaar de verantwoordelijkheid! Een voorbeeld: in sommige groepen zitten rassen die in de wieg gelegd zijn om te waken, schapen te hoeden of specifiek tijdens de jacht te worden ingezet. Die rassen zijn heel energiek en moeten die energie dan ook geregeld kwijt. In groep 9, bijvoorbeeld, zitten de zogenaamde 'gezelschapshonden'. Die honden werden doorgaans geselecteerd op hun rustig karakter, hun lage agressie en (vaak) hun kleine gestalte. Voor wie nooit eerder een hond had, voor wie op zoek is naar een hond die zich aanpast aan het leven op een flat, in de stad of in een gezin met jonge kinderen is het een goed idee om uit die verschillende rassen te bestuderen en de juiste keuze te maken.

13. WAAR KAN U EEN HOND KOPEN? AAN WELKE PRIJS?

In functie van uw budget en van het type hond dat u in huis wil halen (rashond of niet), heeft u verschillende mogelijkheden. Zorg er hoe dan ook voor dat de hond door een dierenarts werd gecontroleerd en alle nodige vaccinaties kreeg.

Asielen

Aangezien honden zich makkelijk voortplanten en bovendien in groten getale worden gedumpt, worden asielen vaak overstelpt met honden van allerlei rassen en in alle maten en gewichten (in 2016 kwamen 1.442 verlaten honden in Brusselse asielen terecht!). Als u een asielhond adopteert, maakt u er alvast eentje gelukkig en vermindert u het aantal honden dat een spuitje krijgt. In de adoptieprijs (vanaf 150 euro) zit de identificatie, registratie en vaccinatie van de hond. Vraag raad aan een dierenarts en een hondeninstructeur om het samenleven met uw nieuwe gezinslid zo harmonieus mogelijk te laten verlopen.

Hobbykwekers en professionele kwekers (rashonden)

Als u een rashond wil, moet u bij een kweker aankloppen. We onderscheiden hobbykwekers en professionele kwekers. De tweede groep heeft meer ervaring en bezorgt u vaak dieren met een stamboom. In dat geval kan de aankoopprijs oplopen tot een paar honderd euro (gemiddeld tussen 600 en 1.500 euro), afhankelijk van het ras en de reputatie van de bloedlijn. De selecties die bij sommige rassen worden doorgevoerd, kunnen ziektes in de hand werken. Kwekers die met het welzijn van hun dieren begaan zijn, laten preventieve controles uitvoeren. Informeer daarom naar de specifieke gezondheidsproblemen van het ras dat u aanspreekt.

Houd naast de aankoopprijs rekening met de kosten die u jaarlijks voor een hond maakt. Voor een hond van 10 kg in goede conditie kunnen we een **gemiddelde onderhoudskost op jaarbasis** vooropstellen van:

- Kwalitatieve voeding: ong. 350 euro/jaar (sterk afhankelijk van de grootte van uw hond)
- Dierenartskosten: 150 euro/jaar
- Allerlei materiaal (leiband, halsband/harnas, eetbakken, mand en kussen, borstel, poepzakjes,...): ong. 250 euro
- door een dierenverzekering af te sluiten kan u de uitzonderlijke kosten die ziekte of ongeluk teweeg brengen, vermijden. Consulteer uw dierenarts of verzekeringsmakelaar voor meer informatie.

Bibliografie:

- <http://science.sciencemag.org/content/352/6290/1228>
- www.fci.be
- http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/organisation/statbel/diffusion/statbel/a_la_une_archives/A_la_une_2016/20160825_chiens_et_chats_en_2014.jsp
- Prof. D. Grandjean - Encyclopedie van de Belgische hondenrassen – Royal Canin
- BSAVA Manual of Canine and Feline Reproduction and Neonatology, 2de uitgave
- G. Landsberg – Handbook of behavior problems of dog and cat

SAMENVATTENDE FICHE

ALGEMEEN

De hond is een gedomesticeerde carnivoor die al heel lang met de mens samenleeft. Samen met ons, kan hij heel wat taken aan en hij vindt het leuk om dingen voor ons te doen. Hij heeft behoefte aan dagelijkse activiteiten en moet zich regelmatig kunnen uitleven. Er bestaan meer dan 300 hondenrassen. We moeten zelf bepalen welk het best past bij onze manier van leven. We moeten honden socialiseren en op jonge leeftijd starten met de opvoeding. We kunnen een hond in huis halen vanaf de speenleeftijd: 2 maanden. De levensverwachting hangt af van het ras en de grootte van de hond, maar schommelt tussen 8 en 14 jaar. Het lichaamsgewicht van een hond kan van enkele kg oplopen tot 80 kg, naargelang het ras en het individu.

VOEDING

De hond is een carnivoor
Verdeel zijn portie gemiddeld over twee x per dag en kies voor:

- Kwalitatief droogvoer voor honden (brokjes)
- Een combinatie van kwalitatief droog- en natvoer
- Een dagelijkse portie volgens de richtlijnen van de dierenarts
- Dagelijks vers water zonder beperkingen (drinkbak steeds gevuld)
- Pas de portie voeding aan in functie van de leeftijd, de gezondheidstoestand en de fysiologische toestand van de hond (drachtig, zogend, hond in de groei, oudere hond,...)

VOORTPLANTING

- Seksueel volwassen: rond 6 maanden
- Drachtig: ongeveer 2 maanden
- De jongen blijven in het nest
- Gemiddelde omvang van een worp: 2 tot 10 pups
- Speenleeftijd 7-8 weken
- **Contraceptie** aangewezen indien voortplanting niet wenselijk. Vraag advies aan een dierenarts.

HUISVESTING

Kan de ruimte delen met een soortgenoot.
Behoeft aan stimulatie, aan sociale contacten en mentale uitdagingen
Kan binnen en/of buiten leven, best een combinatie van beide.
Heeft de hond toegang tot de tuin, dan wordt die best omheind.
Nood aan een rustige plek om te slapen en aan een eet- en drinkzone.
Leiband, halsband/harnas zijn noodzakelijk, net als materiaal om de vacht te onderhouden (naargelang het ras en lengte van de haren).

VERZORGING

- Regelmatig borstelen van de vacht
- indien nodig wassen met shampoo!
- Jaarlijks bezoek aan de dierenarts (vaccinaties, minstens 2 ontwormingen per jaar, behandeling tegen externe parasieten)

OMGANG

Laat de hond zo vroeg mogelijk **zachtjes en, geduldig wennen** aan uiteenlopende situaties, verschillende mensen en dieren. Dat zorgt voor een vlotte socialisatie.
Start de opvoeding vanaf de leeftijd van 2 maanden aan de hand van advies van een dierenarts en een hondeninstructeur.
Zorg voor veilig vervoer in de auto (koffer van uw wagen in een kooi of achter een hondenrek,...). Een hiteslag kan dodelijk zijn! Laat de hond, bij warm weer, de nooit alleen in de auto achter.
Leiband en harnas/halsband voor wandelingen buiten de thuisomgeving!

BELANGRIJKE SIGNALLEN

- Minder eetlust
- onverklaarbaar gewichtsverlies of gewichtstoename
- wisselende eetlust
- Diarree / Braken
- plasproblemen
- Minder actief/sneller moe
- Haaruitval/ krabben/ wondjes op de huid
- Ademhalingsmoeilijkheden
- Koorts
- Veel drinken
- U heeft een knobbel gevoeld

DOELPUBLIEK

Baasje met zin voor verantwoordelijkheid die bereid is tijd vrij te maken
Kinderen steeds onder toezicht van een volwassene
Voorzichtig met wie last heeft van allergieën of een verzwakt immuunsysteem

AANKOOP EN KOSTPRIJS

Aankoop bij particulieren of kwekers
Houd in het jaarbudget rekening met:
Materiaal: accessoires, halsband/harnas en leiband, ...
Kosten voor onderhoud: voeding, jaarlijkse raadpleging bij de dierenarts, verzekering

WETGEVING

- Wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren
- Wetgeving omtrent vleesetende huisdieren bij een overschrijding van de landsgrenzen

SAMENLEVEN

- Soortgenoten: ja, indien goed gesocialiseerd; makkelijker op jonge leeftijd; contraceptie voorzien.
- Met konijnen en knaagdieren: risico op aanvallen
- Kat onder toezicht bij latere adoptie, want risico op aanvallen; indien adoptie op jonge leeftijd: harmonieus samenleven mogelijk.

ZIEKTES EN AANDOENINGEN

- Ziekten waartegen u de hond kan vaccineren, raadpleeg uw dierenarts één keer per jaar
- Parasitaire ziekten:wormen, schurft, vlooien, teken, schimmel

